

дуже великий і існує не тільки в межах країни. За мовою нас впізнають і знають, що наша солов'їна з часом буде тільки квітнути.

Підсумовуючи вищевикладене, не можна не сказати, що наш народ незламно протягом віків боровся задля отримання українською мовою статусу незалежної, і як би не хотів ворог нас цього позбавити, йому це не під силу. Так, в нашій країні багато проблем, але, об'єднавшись, ми зможемо вирішити і мовне, й інші, не менш важливі питання. І хто б не казав, що «мова не на часі» забуває, скільки наших воїнів віддають своє життя для того, щоб ми прокидалися у вільній країні і співали пісні нашою солов'їною, а для людей, що міркують «яка різниця» нагадати, як окупанти спалювали українське слово – книги, і насідали російськомовною політикою на окупованих територіях, бо все ж таки мова це не просто набір слів, а частина нашого народу, його історія, а нею жодного разу не можна нехтувати.

*Михайленко Анастасія Русланівна,
Іванова Марія Ігорівна*

*Науковий керівник – доктор філос. наук, проф. Радіонова Н.В.
Харківський національний педагогічний університет ім. Г.С. Сковороди*

УКРАЇНСЬКА МОВА: ПРОБЛЕМИ І ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ

Мова не лише формує національний характер, вона також є певним генетичним зв'язком між поколіннями. Українська мова є найбільшим надбанням українського народу, його найбільшим духовним скарбом. Це середовище, де народ виявляє себе творцем, передаючи нащадкам свій досвід, мудрість, перемогу, славу, культуру, традиції, а також свої думки та сподівання.

Україна, з її складною історією та різноманітним мовним середовищем, є яскравим прикладом країни, де мова є центральним політичним і соціальним питанням.

Українська мова має багатий і важкий шлях у своїй історії, і на цьому шляху вона зазнавала дискримінації. У часі радянської доби українська мова перебувала під заборобою. Її використання було значно ускладненим у порівнянні з російською, яка була офіційною державною мовою в СРСР. Крім того, після отримання Україною незалежності у 1991 році використання української мови залишилося суперечливим, через велику кількість російськомовного населення в багатьох частинах України.

Після вторгнення Росії на територію України 24 лютого ставлення українців до української мови може бути визначене під впливом багатьох факторів, зокрема піднесення національної самооборони, патріотизму та реакції.

Ситуація з підривом територіальної цілісності України стала причиною зростання патріотизму та усвідомлення важливості збереження та захисту української мови як символу незалежності та національної самостійності.

У цьому контексті багато українців стали більш обережними щодо використання російської мови, поклавши більший акцент на українську мову як основу своєї ідентичності. Зростання патріотизму й підтримка української мови може спостерігатися у багатьох аспектах життя, від мовної політики до медіа та освіти.

Українці виявляють більший інтерес до збереження та підтримки української мови в контексті загрози та вторгнення з боку Росії. Це може виявити вплив на мовну свідомість та вибір мови в різних сферах життя, сприяючи поширенню української мови як символу національної самосвідомості та незалежності.

Збереження мовної ідентичності в умовах глобалізації та впливу іноземних мов є серйозною проблемою для багатьох країн, включаючи Україну. Інтернет та масові медіа, як важливі засоби інформаційного обміну, впливають на сприйняття та використання мови. Це погрожує домінантності іноземних мов у медіа і через це вони можуть стати пріоритетними для споживачів і конкурувати з використанням рідної мови.

Для захисту від іншомовного впливу важливо розвивати та підтримувати внутрішню медіа-інфраструктуру, просувати вживання власної мови в онлайн середовищі, створювати високоякісний контент, що привертає увагу аудиторії, та активно залучати громадськість до питань мовного збереження.

Забезпечення доступу до якісної мовної освіти є ключовим для вирішення ряду проблем і формування високого рівня мовної грамотності серед населення. Школи та вищі навчальні заклади повинні акцентувати на розвиток вмінь використовувати українську мову правильно та ефективно. Але для цього для дітей змалечку повинно бути сформоване правильне мовне середовище. Важливо вже на ранніх етапах формувати у дітей усвідомлення важливості та краси рідної мови. Мовна освіта допомагає викладачам та батькам сприяти розвитку позитивного ставлення до української мови.

Мовна освіта в дошкільних закладах відіграє важливу роль у формуванні мовленнєвого фундаменту у дітей та виробленні позитивного ставлення до рідної мови. Це може бути ефективним способом вирішення проблем та викликів, пов'язаних з українською мовою.

Відсутність достатньої мовної готовності може стати перешкодою для успішного вивчення у школі. Мовна освіта в дошкільних закладах допомагає розвивати мовлення, словниковий запас та навички читання, що необхідні для подальшого навчання.

Програми мовної освіти в дошкільних закладах повинні спрямовуватися на розвиток мовленнєвих навичок, таких як слухання, говоріння, читання та письмо. Це допоможе у формуванні повноцінного мовлення в майбутньому та дозволяє активно збагачувати словниковий запас дітей, вчити їх новим словам, фразам та виразам, що сприяє якісному вивченню мови.

Мовна освіта також повинна враховувати елементи української культури, традицій та літератури, щоб зміцнити відчуття приналежності до власної мовної спільноти, що в умовах сьогодення є надзвичайно важливим.

Мовна освіта в дошкільних закладах виступає ключовим інструментом для зміцнення позицій української мови серед молодого покоління та забезпечення її майбутнього розвитку.

Нінахов Данііл Сергійович
Науковий керівник – канд. філос. наук, доц. Варинаєв О.М.
Державний біотехнологічний університет

УКРАЇНСЬКА МОВА ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІЇ

Мовне питання стояло завжди, але частіше за все воно підіймається у країнах, які досить багато були під впливом іншої культури. Звісно, річ про Україну. Про все по порядку.

У гуманітарних дискусіях і політичних дебатах щодо мови здебільшого акцентується лише на її комунікативних функціях, мова розглядається як інструмент спілкування. Люди намагаються говорити „зручно”, головне – щоб тебе розуміли. Але це залишає багато аспектів. Якби це було дуже просто, людство, ймовірно, вже давно прийшло до загальноприйнятої „зручної” мови під час її довготривалої еволюції.

Також жартівливо згадуються мови, такі як есперанто або навіть мова Морзе, але це, звісно ж, лише гумористичний підхід. Водночас такі думки можуть бути спрямовані проти байдужих до мови людей, але вони не переконливі в порівнянні з багатством та унікальністю української мови.

Чому російськомовні українці не усі не повернулися до мови своїх батьків? По-перше, тому що російська мова також не бідна, але й мелодійна іншим способом. По-друге, з комунікативної точки зору, російськомовний українець не відчуває помітної різниці у обміні інформацією українською чи російською. Чому ж кожній нації і кожній людині дано так свято берегти свою мову? Це питання сфери свідомості, підсвідомості, особистої та колективної моралі, звичаєвого і державного права, інстинктивно-рефлекторного рівня тощо.

Які причини, головне – доцільність? Відповідь на ці питання є ключовою для розуміння найуніверсальнішого: про доцільність існування людини і людства, про їхнє призначення. Микола Реріх коротко визначив це: „Людина та людство країни у світі для того, щоб співпрацювати з еволюцією”.

Роль мови в житті людини і спільноти, а отже, в глобальному співробітництві людей і націй, наповнюється фактично конкретними функціями.

По-перше, крім комунікативної, мова виконує, гносеологічну, творчу, номінативну, ідентифікаційну, культурогенеративну та естетичну функції.

По-друге, в цих функціях втілені психоемоційні та когнітивні механізми. Припустимо, що вірменський громадянин вирішує розмовляти в'єтнамською та „в'єтнамізувати” своїх дітей на рідній землі. Чи може така чужонаціональна мова повноцінно виконувати свою пізнавальну функцію? Ні, наступне пізнання